

Nepouzdan svedok

Prva poruka

Kita sam potpuno zaboravila. Jedino sam zapamtila da je gostovao po nekom odvratnom, tmurnom vremenu. Tada sam imala trinaest godina i bila sam potpuno zaokupljena jednim sandukom u kojem Branko čuvao sabrana Balzakova dela (u jarko žutim koricama).

Tako da sam samo čekala da svi odu na posao i u školu, a da se ja dokopam tih knjiga. Mislim da mi je cela godina prošla u čitanju Balzaka i u bazanju sa drugaricama po Kalemegdanu i okolini.

Druga poruka

Ma koliko grebala po mozgu malo čega se sećam. Bio je to dosta skućen život. Sad se prisetih da je kit stigao nešto pre Staljinove smrti (5.3.1953). Možda je to bio tada neki neproniknut predznak. Čini mi se da su još bile u opticaju tačkice, te smo i mi deca dreždali u redovima tj. "čuvali red".

Sećam se da je Branko u 4 ujutro išao u drvaru da zameni tatu u redu. Roditelji su neprestano prekovremeno radili. Na duže smo bili zajedno samo nedeljom. Te godine sam išla u drugi razred IV ženske gimnazije (to je šesti osmogodišnje); tek najesen dokrajčena je segregacija - spojene su IV ženska i I muška u Prvu beogradsku gimnaziju. To je bila prava revolucija. Druženja su sastojala od neprestanog okupljanja na čošku ili pred kapijom i hodanja. Svi su bili veliki šetači. Mi smo stanovali u zajedničkom stanu kao i većina naših drugarica i drugova. Tako da nije bilo nikakvih proslava rođendana i okupljanja. Stanovi su bili pretrpani olupanim bračnim krevetima, trpezarijskim stolovima i šifonjerima sa naslaganim koferima, Sve sami tesnaci i nekakva škiljava svetla.

Koliko se sećam uglavnom smo (čak i mlađi klinci) mnogo čitali, išli u bioskop (uz dreždanje za karte) i o tome vodili ulične razgovore. Uopšte, vlasnici velikih biblioteka bili su na ceni. U Donjem gradu su se nedeljom popodne rvali pelivani, namazani uljem, u kožnim čakširama. Sviralo se u goč i zurle igralo kolo na više mesta. Na Velikom Kalemegdanu su dostojanstveno šetali oko Ribara. Na Studentskom trgu, ispred parka, okupljale su se Slovakinje u divnim mnogobrojnim šarenim suknjama i heklanim patikama (kao baletanke), a saletali su ih vojnici. Mi smo stanovali u Vuka Karadžića (gde je danas kineski restoran), a kod tzv. Berze (Etnografskog muzeja) najjači su bili udari košave, koja je prosto nosila, jer još nije bio izgrađen Prirodno--matematički fakultet.

Ljubitelji knjiga, u koje smo spadali, imali su još jedan "suspense". U Vasinoj je postojala antikvarnica koja je subotu uveče u izlog stavljala knjige otkupljene te sedmice. Uveče i ceo dan u nedelju ljubitelji su sladostrasno kibicovali knjige, a ponedeljak rano ujutro bi se obrazovao, gde su se svi mrko pogledali strepeći da im neko ispred nosa ne otme nameračenu knjigu. Bilo je to doba velikog smrzavanja što zbog slabog grejanja što zbog nasleđenih prnja. Knjige u Američkoj čitaonici su mi izgledale kao nebeska tvorevina - čak su i posebno mirisale.

Kao što vidiš kit me uopšte nije dojmio. Imam neki neodređen, verovatno netačan, utisak da je grad bazdio (?!) na njega. Potpuno sam nepouzdan svedok - živela sam u Balzakovoj *Ljudskoj komediji*.

Gordana Vučićević, Beograd